Ankenævnet for Forsikring

Den 17. februar 2016 blev i sag nr. 88540:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Dansk Boligforsikring A/S
Bysøplads 1
4300 Holbæk

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har i medfør af lov om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom tegnet en ejerskifteforsikring i Dansk Boligforsikring A/S. Hun klager over, at selskabet afviser at dække udgiften til arbejdet med at understøtte en overligger i en åbning i en indvendig væg, der står mellem et værelse og stuen.

Selskabet afviser at dække forholdet med henvisning til skadebegrebet.

Den forsikrede bygning er opført i 1900. Forsikringen trådte i kraft den 4/2 2014 på baggrund af en tilstandsrapport af 24/4 2013.

Klageren foranledigede, at bygningen blev undersøgt af en ingeniør. Ingeniøren har i et notat af 1/10 2014 om undersøgelsen bl.a. anført:

> "Beskrivelse
> Nærværende vurdering omhandler vurdering af etableret konstruktion efter fjernelse af en bærende væg. Det er blevet oplyst, at det ikke har været muligt at finde statiske beregninger for projektet. Væggen er fjernet i stueetagen i en etageejendom på i alt 3 etager (ekskl. Kælder). Muren var helsten og er fjernet i stueetagen. Den er markeret på nedenstående plantegning over stueetagen.
> Det skal bemærkes, at [rådgivende ingeniør] ikke har regnet på konstruktionen, men blot vurderer den.
> …

2. 88540

Observationer
- Bjælken ligger i venstre side (set fra stuen) af på en murpille med målene 240x240mm.
- Bjælken ligger i højre side af på skorsten. Skorsten bliver fremtidigt sat i brug på 1. sal.
- Murhullet er 2800 mm bredt.
- Etagehøjden er 2770 mm.
- Der er lagt 2 profiler op til at bære lasten fra ovenliggende etager. Ud fra opmålinger vurderes det at det formentlig er 2 stk. IPE140 eller INP140.

…

Vurdering

Det skal her slås fast, at der ikke er beregnet, men blot vurderet. Såfremt der ikke foreligger ingeniørprojekt for konstruktionen, så anbefales det, at dette udføres grundet følgende betragtninger.

Belastning:
- Helstensvæg på 1. sal. Denne er ikke besigtiget, men dobbeltprofil indikerer helstensvæg.
- Egenlast og nyttelast fra 2 etager.

Det er vurderet, at murpillen på venstre side formentlig ikke er stærk nok til etableret konstruktion grundet pillens mål på 240x240mm.

Understøtningsforhold på højre side bør ligeledes kontrolleres grundet:
- Det lader til at skorstenen bruges til vederlag for stålprofilerne. Skorstensmurværket vil være svækket ift. alm. murværk.

Såfremt der ikke foreligger statiske beregninger på konstruktionen, som konkluderer, at denne er tilstrækkelig, vil der være risici for, at der kan opstå uhensigtsmæssige skader på konstruktionen. Skader kan være sætninger, revner eller i værste fald kollaps af konstruktion.

Brandinddækning i forhold til gældende brandkrav bør kontrolleres: Konstruktionerne skal opfylde brandkravet R30 [BD-bygningsdel 30]."

Selskabets taksator besigtigede bygningen, og han har herom i notat af 15/10 2014 bl.a. anført:

"Beskrivelse af det anmeldte/skaden:

Der er for mange år siden etableret en større åbning i bærende 1/1 stens væg i kundens lejlighed i stueplan, hvor over der er oplagt bærejern i muren, efterfølgende på et uvist tidspunkt lukket igen med en let ikke bærende konstruktion (billede 2). Registrerede forhold nævnt i det af kunden indhentede notat fra ingeniør kan verificeres, og det kan tilføjes, at muren over i lejligheden på 1. sal også er en 1/1 stens væg.
Kunden har et ønske om at åbne op i muren igen, og har derfor rekvireret en ingeniør til at vurdere på statikken.

Hvad er alderen på det skadet:

Oprindelig bærende væg, som der 'iflg. kunden er etableret hul i før sælgers ejertid, dvs, for mere end 15 år siden.

Årsag til skaden/forholdet:
Kendes ikke.

Er det et udtryk for almindelig byggemetode på udførelsestidspunktet (J/N): Nej.
Hvis Nej, hvorfor:
Vederlag for bærende bjælke over åbningen forekommer på baggrund af en vurdering umiddelbart tvivlsom.

Har det konstruktiv betydning(J/N): Tilsyneladende ikke.
Hvis Ja, hvorfor:
Jeg vil ikke udelukke, at statiske beregninger kan påvise problemer. Men ikke desto mindre har konstruktionen fugeret i adskillige år uden at give anledning til problemer.

Er der følgeskader (J/N): Nej, hverken i bærende mur i lejligheden i stueplan eller på 1. sal kan der registreres tegn på sætningsskader (billede 2-5). Billede 5 er taget i lejligheden på 1. sal.
Revnedannelser/skævheder i den lette tilførte konstruktion i åbningen i muren vurderes uden sammenhæng med statiske problemer, men skyldes sjusk i udførsel."

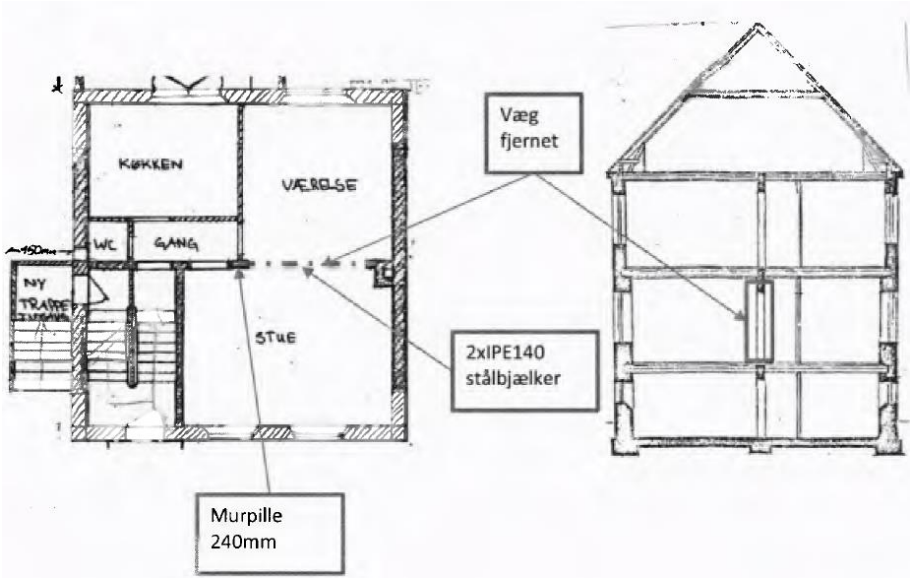
Efterfølgende har klagerens ingeniør i notat af 22/1 2015 bl.a. anført:

"**A1.1 Bygværket**

A1.1.1 Beskrivelse af bygværket samt anvendelse

Nærværende statiske beregninger omhandler eftervisning af eksisterende 2 stk IPE140-profiler der er lagt op som erstatning for en bærende helstensvæg på stuen. Bygningen består i alt af 3 etager (ekskl. kælder). Rapporten viser, at eksisterende konstruktion ikke har en tilstrækkelig bæreevne. Murpillerne der belaster bjælkerne har ikke en tilstrækkelig bæreevne. Det er nødvendigt at etablere en ny bjælke og at understøtte denne på en anden måde.

Eksisterende forhold

…

4. 88540

A2 STATISK BEREGNING

Konsekvensklasse			
Konsekvensklasse:		CC2	
K_{FI}		1	

Etagereduktionsfaktor			
ψ_0	(Kategori A)	0,5	
n		2	
α_n	(1+(n-1)ψ0)/n	0,75	

Nyttelast			Etager
Nyttelast A1		1,5 kN/m²	2
Belastningsbredde, b		3,8 m	

Laster			Etager
Etageadskillelse		1,6 kN/m²	2
Skillevægge		0,5 kN/m²	2
Belastningsbredde, b		3,8 m	

Egenvægt af væg	Udnyttelse		Etager
Helstensvæg	70%	4,15 kN/m²	1
Højde		2,5 m	

Laster pr. meter (last x bredde el. last x højde)		
Samlet nyttelast (kategori A)	**N**	**11,4 kN/m**
Nyttelast A1	*Nyttelast A1 · b*	*11,4 kN/m*
Samlet egenlast	**G**	**15,2 kN/m**
Egenvægt af etageadskillelse	*g,etageadskillelse · b*	*6,1 kN/m*
Egenvægt af skillevægge	*g,skillevægge · b*	*1,9 kN/m*
Egenvægt af helstensvæg	*0,7 · g,helstensvæg · h*	*7,3 kN/m*

Lastkombination		
Dominerende nyttelast, qd		28,1 kN/m
	1,0KFI·G + 1,5KFI·αn·N	

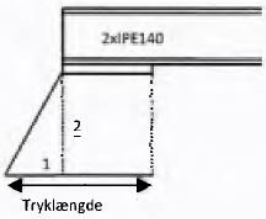
Bjælke			
Profil	2 stk. IPE 140		
Stålstyrke / f_y	S235	235 MPa	
Højde, h		140 mm	
Bredde, 2b		146 mm	
E-modul		210000 MPa	
Modstandsmoment, Wel,y		154600 mm^3	
Inertimoment, I		10820000 mm^4	
Spændvidde, l		2,8 m	

Moment og spænding			
Moment, Md	1/8·q·l2	27,5 kNm	
Spænding	Md/Wel,y	178 MPa	
Bæreevne	fy/γM0	214 MPa	
Ok < 1	belastning/bæreevne	**0,83** -	
Kontrol		**OK**	

Nedbøjning			
Maksimalt tilladte nedbøjning	l/400	7,0 mm	
Nedbøjning fra Nyttelast, un	5/384·N·l4/(E·I)	4,0 mm	≈ l/695
Ok < 1		**0,57** -	
Kontrol	l/695 < l/400	**OK**	
Nedbøjning fra Egenlast, ug	5/384·G·l4/(E·I)	5,4 mm	

5. 88540

Reaktion					
Reaktion, Rd	1/2·q·l	39,3	kN		
Murpille					
Tykkelse, t_d		228	mm		
Længde, l		240	mm		
Højde, h_s		2500	mm		
k_E		300	-		
f_k		2,0	MPa		
Y_m		1,6	-		
f_d		1,27	MPa		
l_{eff}		240	mm		
e_t		10	mm		
k_t	$\frac{1}{1+\frac{12}{k_E\pi^2}\left(\frac{h_s}{t_d-2e_t}\right)^2} k_t l_{eff}(t_d-2e_t)f_d$	0,9	-		
Rd		39,3	kN		
Rsd		36,0	kN		
Ok < 1	Rd/Rsd	**1,09**	-		
Kontrol		Brud			
Tryk under bjælke					
Plade		PL 228x120x10			
Længde, l		120	mm		
Bredde, b		228	mm		
Tryk under plade v. mur, σd	Rd/(l·b)	1,44	MPa	<	0,6MPa
Tryk v. ommuring, σd,ommuring	3 skifter ommures	0,78	MPa	<	0,6MPa
Kontrol		Brud			

Konstruktionen har ikke en tilstrækkelig bæreevne. Murpillen har ikke en tilstrækkelig bæreevne og spænding på skorsten bliver større end 0,6MPa

"

I mail af 13/2 2015 fra selskabets taksator til selskabet hedder det bl.a.:

"Jeg besigtigede i går ejendommen. Til stede var begge forsikringstagere.

Den lette del af væggen var forinden besigtigelsen nedtaget og bortskaffet (billede 1-2). Dette kan måske forklare, hvorfor denne del ikke indgår i de udførte statiske beregninger?

Derudover kunne der ca. midtvejs over åbningen bag gipspladebeklædningen af murværket, som kunden har kradset op i, registreres en lodret revnedannelse i murværket (billede 3). Revnedannelsen er ikke synligt på den modsatte side (billede 2).

Med afsæt i de udførte statiske beregninger har jeg svært ved at se, at der skal være årsagssammenhæng mellem revnedannelsen og konstruktionsløsningen, som i de statiske beregninger i dette område er påvist bæredygtig. Revnedannelsen kan være af ældre dato.

Der er, som jeg ser konstruktionerne ude på stedet, ikke tegn på alvorlige aktive sætninger, heller ikke i kælderen under (billede 5), som kan begrundes i statiske problemer, som ellers påvist i de udførte statiske beregninger."

I mail af 3/3 2015 til klageren fra ingeniøren hedder det bl.a.:

"Konstruktionen svækkes på ingen måde ved at nedrive gipsvæggen.

Vores redegørelse ligger vægt på, at konstruktionen ikke kan eftervises og derfor ikke kan godkendes af … Kommune.

Er konstruktionen ikke godkendt af … Kommune er den ikke lovlig."

I klageskemaet af 7/10 2015 har klageren bl.a. anført:

"1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. Supplerende redegørelse kan evt. vedlægges.

Vi opdager at den bærende væg i stueetagen er blevet fjernet af forrige ejere uden godkendelse af kommunen. Vi får derfor en ingeniør til at tjekke konstruktionen, hvormed han konkluderer at den ikke er tilstrækkelig. Se vedhæftede notat. Senere opdager vi at der er en revne i den tilbageværende overligger på midten. Taksatoren fra Dansk Boligforsikring konkluderer at konstruktionen er lovlig og risikofri, hvilket ingeniørfirmaet og [kommunen] er uenige i.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? (skal udfyldes)

Anerkendelse af at konstruktionen udgør en nærliggende risiko for skade på huset og dermed dækning at udgifter til at få det udbedret."

Dertil har selskabet i brev af 26/10 2015 til nævnet bl.a. bemærket:

"Sagen drejer sig om et byggeforeningshus fra år 1900. Vores kunde har købt stuelejlighed og kælder - 1. sal og tagetage er en særskilt ejendom.

På et tidspunkt har man åbnet mellem stue og værelse (se oversigtstegning i bilag I). Det er en bærende væg, og der er oplagt et bærejern i muren for at optage vægten. Vi ved ikke, hvornår dette er sket, men det er ikke i sælgers ejertid, så det er mere end 15 år siden. En tidligere ejer har også lukket denne åbning til igen, med en ikke-bærende let konstruktion udenpå/under bærejernet. Da vores kunde overtog ejendommen var der lukket igen mellem stue og værelse - se foto 2 i bilag D.

Vores kunde har selv haft ønsker om at fjerne væggen og har derfor haft en ingeniør ude, formentlig for at vurdere, hvad der skal til, for at åbne igen. Ingeniøren oplyser i sit notat (det første fra 1. oktober 2014), at bærejernet ligger af på skorstenen i den ene ende og på en murpille (240mmx240mnn) i den anden ende. I sit notat anbefaler ingeniøren, at man tjekker styrken af både murpillen og skorstensmurværket for at sikre, den fornødne styrke for at fjerne væggen. Desuden anviser ingeniøren overholdelse af nyere brandkrav.

Vores konsulent har ikke kunnet vurdere vederlaget for bærejernet (ikke åbnet), og oplyser, at statiske beregninger måske kan påvise problemer. Han oplyser dog også, at konstruktionen har fungeret i over 15 år, uden skader eller tegn på skader - hverken i den forsikrede ejendom eller i ejendommen på 1. sal (se besigtigelsesnotatet og billeder).

Efterfølgende har vores kundes ingeniør foretaget beregninger (22.1.2015), der viser, at bjælkens moment og spænding er ok, nedbøjningen er ok, men murpillen og skorstenen, som bjælken ligger af på, har beregningsmæssig risiko for brud. Ingeniøren konkluderer, at der skal etableres en ny bjælke (hvorfor vides ikke?), og at den skal understøttes på en anden måde.

Vi har sendt beregningerne til vores besigtigelseskonsulent, der foretog en genbesigtigelse. Ved genbesigtigelsen var væggen nedtaget, så bærejernet var blotlagt, men ikke murpillen og understøtningen ved skorstenen (se billederne, bilag H). Vores konsulent fastholder, at der ingen tegn på skader er som følge af den måde bærejernet er understøttet. Den revne, som kunden har påpeget som indikation for sætninger, befinder sig midt på og over bjælken. Bjælken er i ingeniørberegningerne styrkemæssigt ok, og vores konsulent oplyser, at der ingen sammenhæng er mellem revne og understøtningen, revnen skyldes sjusket udførelse af skillevæggen.

Vi er ikke enige i, at der er nærliggende risiko for skade som følge af den måde den bærende væg er understøttet. Den bærende væg er fjernet for mange år siden - vi ved ikke hvornår, men mere end 15 år - og da der ingen tegn på skader er efter så mange år, er der ikke nærliggende risiko for skade.

Vores kunder har alene opdaget forholdet, fordi de selv ønskede at fjerne væggen, og derfor har hyret en ingeniør til at rådgive dem herom. Selvom det lette skillevæg ikke er beregnet til at tage vægten af de bærende konstruktioner, vil den have en stabiliserende effekt. Ved at fjerne væggen, vil konstruktionen svækkes. Ejerskifteforsikringen dækker skader til stede på overtagelsen, den skal ikke dække bygningsændringer.

Det forhold, at konstruktionerne evt, ikke kan beregningsmæssigt eftervises (efter nutidige normer) er ikke en skade i ejerskifteforsikringens forstand.

Det er vores opfattelse at den nedtagning af den bærende væg, der i sin tid er sket, ikke er et arbejde, der opfylder byggelovens §2, og klager har da heller ikke fremlagt dokumentation for, at [kommunen] skulle have udtalt sig i sagen. Forsikringen er dog tegnet uden ulovlighedsdækning, hvorfor der under alle omstændigheder skal være sket egentlige skader eller være nærliggende risiko for skade som følge af konstruktionen.

Afslutningsvist er det tvivlsomt om vores kunde har lidt et tab, da forholdet alene opdages i forbindelse med ønsket om at nedtage væggen. Vi er dog ikke klar over omfanget af den planlagte renovering, og hvilken viden kunden havde omkring husets historik (fjernelse af den bærende væg med opsætning af bærejern efterfølgende let konstruktion til lukning igen), da hun planlagde at nedtage væggen."

Med henvisning til selskabets bemærkninger har klageren i mail af 6/11 2015 til nævnet bl.a. anført:

"1. I Dansk Boligforsikrings svar nævner de to steder at vi selv ønskede at fjerne væggen og derfor havde tilkaldt en ingeniør. Som skrevet til selskabet både d. 15 december og d.

19. december 2014, havde vi ikke planlagt renoveringer der indebar nedrivning af denne mur. Vi havde tilkaldt ingeniøren for at kigge på en anden mur, men da han så at denne bærende mur allerede var fjernet og understøttelsen ikke var større sagde han, at det var nødvendigt at få lavet. Både fordi det udgjorde en risiko og fordi det ikke var lovligt. Det var nødvendigt at nedtage væggen for at kunne vurdere bjælken og lave den godkendte og sikre understøttelse.

2. I paragraf 5 i afsnit 2 skriver Dansk Boligforsikring, at bjælken skal udskiftes ifølge ingeniøren. Det passer ikke. Vi har nu fået lavet de endelige beregninger og fået dem godkendt af kommunen (der var enige i at konstruktionen ikke var lovlig som den var). De endelige tegninger er vedhæftet her."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**3. Hvilke forhold er dækket**
3.1
Forsikringen dækker udbedring af aktuelle skader samt fysiske forhold ved bygningerne, der giver nærliggende risiko for skader på de forsikrede bygninger eller bygningsdele.

Ved "skade" forstås brud, lækage, deformering, svækkelse, revnedannelser, ødelæggelse eller andre fysiske forhold i bygningen, der nedsætter bygningens værdi eller brugbarhed nævneværdigt i forhold til tilsvarende intakte bygninger af samme alder i almindelig god vedligeholdelsesstand. Manglende bygningsdele kan være en skade.

Ved "nærliggende risiko for skade" forstås, at der erfaringsmæssigt vil udvikle sig en skade, hvis der ikke sættes ind med særligt omfattende vedligeholdelsesarbejder eller andre forebyggende foranstaltninger."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen – herunder fotos.

Nævnet udtaler:

Det fremgår af notatet af 1/10 2014 fra klagerens ingeniør, at såfremt statiske beregninger af konstruktionens bæreevne viser, at denne ikke er "tilstrækkelig", vil der være risiko for, at der kan opstå sætninger, revner eller i værste fald kollaps af konstruktionen. I notatet af 22/1 2015 har klagerens ingeniør gennemført statiske beregninger af bygningens konstruktion ved åbningen. Ingeniøren har anført, at konstruktionen ikke har tilstrækkelig bæreevne. Ingeniøren har endvidere i sit notat under "Murpille" og "Tryk under bjælke" anført: "Brud", hvilket ifølge selskabet skal forstås sådan, at der beregningsmæssigt er risiko for brud i skorsten og murpille.

Selskabets taksator har i sin mail af 13/2 2015 anført, at der ikke er tegn på alvorlige aktive sætninger. Selskabet har i sit brev af 26/10 2015 til nævnet bl.a. anført, at da forholdet har været til stede i mere end 15 år, og da der ingen tegn på skader er efter så mange år, er der ikke nærliggende risiko for skade. Den revne, der ses midt over bjælken, skyldes ifølge selskabet sjusket udførelse af skillevæggen. Selskabet har endvidere påpeget, at det mangler oplysninger om den renovering, klageren havde planlagt.

Klageren har i sin mail af 6/11 2015 til nævnet bl.a. anført, at hun ikke havde planlagt at rive "denne mur" ned, og at ingeniøren var tilkaldt, for at kigge på en "anden mur". Ingeniøren har i sin mail af 3/3 2015 oplyst, at konstruktionen ikke svækkes ved at nedrive gipsvæggen.

Nævnets flertal udtaler:

På baggrund af klagerens ingeniørs beregning og udtalelse om, at konstruktionen – der er etableret ved bærende væg i stueetagen på en treetagers ejendom – har en utilstrækkelig bæreevne, og idet der er en revne i murværk over åbningen, finder flertallet, at klageren har sandsynliggjort, at der på overtagelsestidspunktet var en dækningsberettigende skade i form af nærliggende risiko for fortsatte sætninger samt nærliggende risiko for brud i murværk i skorsten og murpille.

Flertallet finder herefter, at selskabet skal anerkende, at udgifterne til udbedring af den omtalte konstruktion er omfattet af ejerskifteforsikringen.

Nævnets mindretal udtaler:

Idet konstruktionen i en længere årrække har udvist tilstrækkelig bæreevne, finder mindretallet, at klageren ikke har bevist, at der var nærliggende risiko for skade på bjælken eller de omkringliggende konstruktioner på tidspunktet for bygningens overtagelse som følge af den af ingeniøren beregnede utilstrækkelige bæreevne. Mindretallet kan herefter ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning under henvisning til, at ejerskifteforsikringens skadebegreb ikke er opfyldt.

10. 88540

Der træffes afgørelse efter flertallets votum, og som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Dansk Boligforsikring A/S, skal anerkende, at udgifterne til udbedring af den omtalte konstruktion er omfattet af ejerskifteforsikringen. Selskabet skal derfor genoptage sagsbehandlingen og skal udbetale erstatning i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne. En eventuel kontanterstatning skal forrentes efter forsikringsaftalelovens § 24.

Klagegebyret tilbagebetales.

Peter Thønnings